

Wdrożenie wymogów wynikających z zapisów Rozporządzenia Komisji (UE) 2016/1447 z dnia 26 sierpnia 2016 r. ustanawiającego kodeks sieci określający wymogi dotyczące przyłączenia do sieci systemów wysokiego napięcia prądu stałego oraz modułów parku energii z podłączeniem prądu stałego

Program ramowy testu zgodności modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego w zakresie

- **Zdolności do generacji mocy biernej**

Spis treści

1. Cel i zakres opracowania.....	3
2. Definicje i skróty stosowane w dokumencie.....	3
3. Parametry techniczne testowanego modułu.....	4
4. Ogólne zasady przeprowadzenia testu.....	4
5. Wymagane warunki w czasie realizacji testu.....	5
6. Wielkości mierzone w czasie realizacji testu.....	5
7. Wielkości wejściowe (wymuszające).....	6
8. Wielkości wyjściowe (odpowieź układu).....	6
9. Sposób i zakres przeprowadzenia testu modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego.....	6
10. Kryteria oceny testu zgodności modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego.....	7

1. Cel i zakres opracowania

Celem niniejszego dokumentu jest uszczegółowienie wymagań dotyczących testowania zgodności oraz sposobu ich przeprowadzania, na podstawie zapisów Rozporządzenia Komisji (UE) 2016/1447 z dnia 26 sierpnia 2016 r. ustanawiającego kodeks sieci określający wymogi dotyczące przyłączenia do sieci systemów wysokiego napięcia prądu stałego oraz modułów parku energii z podłączeniem prądu stałego (dalej: **NC HVDC**) oraz dokumentów związanych wynikających z zapisów rozporządzenia.

Ogólne zasady przeprowadzania testów określono w Procedurze testowania, symulacji i certyfikacji PPM DC, a niniejszy dokument jest ściśle z nim powiązany i stanowi jego uszczegółowienie w zakresie przeprowadzenia testów potwierdzających zdolność modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego do zapewnienia wymiany mocy biernej z siecią prądu przemiennego zgodnie z art. 72 ust. 2w zw. z art. 40 ust. 2 NC HVDC.

2. Definicje i skróty stosowane w dokumencie

Sformułowania występujące w niniejszym dokumencie są zgodnie z definicjami określonymi w NC HVDC oraz w dokumentach związanym z NC HVDC

Wykaz stosowanych skrótów:

- **NC HVDC** – Rozporządzenia Komisji (UE) 2016/1447 z dnia 26 sierpnia 2016 r. ustanawiające kodeks sieci określający wymogi dotyczące przyłączenia do sieci systemów wysokiego napięcia prądu stałego oraz modułów parku energii z podłączeniem prądu stałego;
- **P_{min}** – minimalna zdolność generacji mocy czynnej modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego zgodna z definicją w NC HVDC;
- **P_{max}** – maksymalna zdolność generacji mocy czynnej modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego zgodna z definicją w NC HVDC;
- **Q_{maxg}** – moc maksymalna bierna generowana modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego zgodna z profilami P-Q/ P_{max} z art. 40 NC HVDC;
- **Q_{maxp}** – moc maksymalna bierna pobierana modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego zgodnie profilem P-Q/ P_{max} z art. 40 NC HVDC;
- **Q_{SP}** – wartość zadana mocy biernej w układach regulacji modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego ;
- **P_{SP}** – wartość zadana mocy czynnej w układach regulacji modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego ;
- **moduł parku energii z podłączeniem prądu stałego** – moduł parku energii przyłączony za pomocą jednego lub więcej przyłączy HVDC do jednego lub więcej systemów HVDC;

- **maksymalny prąd systemu HVDC** – największy prąd fazowy skojarzony z punktem pracy wewnątrz profilu U-Q/P_{max} stacji przekształtnikowej HVDC przy maksymalnej zdolności przesyłowej mocy czynnej HVDC zgodnie z definicją z NC HVDC;
- **EAZ** – elektroenergetyczna automatyka zabezpieczeniowa;
- **Procedura testowania, symulacji i certyfikacji PPM DC** – dokument pt: „Procedura testowania modułów parku energii z podłączeniem prądu stałego wraz z podziałem obowiązków między właścicielem modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego a właściwym operatorem systemu na potrzeby testów oraz warunki i procedura dotyczące wykorzystania odpowiednich certyfikatów sprzętu”

3. Parametry techniczne testowanego modułu

Minimalne wymagania co do zakresu informacji technicznych o testowanym module parku energii z podłączeniem prądu stałego za pomocą jednego lub więcej przyłączy, które należy przedstawić w szczegółowym programie testu zdolności do wymiany mocy biernej powinny obejmować ogólny opis techniczny obiektu zawierający m. in.:

- a) informacje na temat zastosowanych technologii wytwarzania modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego;
- b) lokalizacja modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego;
- c) podstawowy opis układu elektroenergetycznego stacji przekształtnikowych, układów sterowania i regulacji mocy biernej i napięcia, w tym schemat układu wraz z wyprowadzeniem mocy oraz nastaw zabezpieczeń;
- d) moc maksymalną - P_{max} ;
- e) moc minimalną - P_{min} ;
- f) określony profil U-Q/P_{max} zgodnie z art. 40 ust. 2 w NC HVDC uszczegółowiony w umowie przyłączeniowej przez Właściwego OS;
- g) informacje na temat punktu/punktów przyłączenia modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego do sieci.

4. Ogólne zasady przeprowadzenia testu

Podstawowym sposobem weryfikacji spełnienia wymagań w zakresie generacji mocy biernej jest przeprowadzenie testów obiektowych modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego. W przypadku, gdy w ramach przeprowadzenia pomiarów brak jest możliwości sprawdzenia zdolności modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego w górnym poziomie generacji mocy czynnej, pomiary należy przeprowadzić dla najwyższych możliwych poziomów obciążeń, a następnie należy je uzupełnić badaniami symulacyjnymi na zwalidowanych modelach.

Warunki przeprowadzania testu powinny być zgodne z ogólnymi wymaganiami określonymi w ramach Procedury testowania, symulacji, certyfikacji PPM DC oraz uwzględniać

technologię wytwarzania PPM DC. Docelowe rozstrzygnięcia w tym zakresie powinny być zawarte w Programie Szczegółowym.

5. Wymagane warunki w czasie realizacji testu

Dla przeprowadzenia testu niezbędne jest:

- a) zapewnienie udziału wszystkich jednostek wytwórczych wchodzących w skład badanego modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego,
- b) wprowadzanie takich ograniczeń w generacji mocy czynnej modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego, aby nie dochodziło do niezamierzonego wyłączenia poszczególnych modułów parku energii z podłączeniem prądu stałego,
- c) utrzymanie w punkcie/punktach przyłączenia do sieci poziomu napięcia w dopuszczalnych granicach.

6. Wielkości mierzone w czasie realizacji testu

Szczegółowy zakres podstawowych wielkości mierzonych powinien zostać określony na poziomie programu szczegółowego. Minimalny zakres pomiarów powinien obejmować w punkcie przyłączenia do sieci co najmniej pomiary wartości skutecznych następujących wielkości:

- a) mocy biernej netto w układzie 3-fazowym po stronie AC;
- b) mocy czynnej netto w układzie 3-fazowym po stronie AC;
- c) napięć fazowych i/lub międzyfazowych po stronie AC;
- d) prądów fazowych po stronie AC;
- e) prądu po stronie DC
- f) napięcia po stronie DC

W przypadku, gdy rejestracja w punkcie/punktach przyłączenia jest technicznie niemożliwa, Właściwy OS decyduje na poziomie programu szczegółowego o innym rozwiązaniu w tym zakresie. Dodatkowo powinien zostać określony szczegółowy zakres dodatkowych wielkości mierzonych, uwzględniający technologię wytwarzania modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego.

Układy pomiarowe powinny zapewniać rejestrację mierzonych wielkości z możliwie największą dokładnością, tzn.:

- a) przyrządy pomiarowe powinny rejestrować prąd i napięcie z rdzeni i uzwojeń pomiarowych przekładników o klasie 0,5 lub wyższej;
- b) przyrządy pomiarowe powinny posiadać klasę wymaganą dla aparatury klasy A w rozumieniu normy PN-EN 61000-4-30;
- c) wielkości mierzone powinny być archiwizowane z rozdzielczością czasową co najmniej 1s.

7. Wielkości wejściowe (wymuszające)

Podczas realizacji testu zdolności do generacji mocy biernej punkty pracy modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego określone będą przez:

- a) Q_{SP} – wartość zadana mocy;
- b) P_{SP} – wartość zadana mocy czynnej (w przypadku PPM w zależności od potrzeb).

8. Wielkości wyjściowe (odpowieź układu)

Wynikiem testu są wartości zmierzone:

- a) mocy biernej netto Q (w kVAr lub MVar),
- b) mocy czynnej netto P (w kW lub MW),
- c) napięcia w punkcie przyłączenia U (w kV).

9. Sposób i zakres przeprowadzenia testu modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego

Szczegółowy sposób sprawdzenia zdolności do generacji mocy biernej powinien zostać określony na poziomie programu szczegółowego i obejmować co najmniej, przy załączonym trybie regulacji mocy biernej, pracę z wartością zadaną:

- a) w kierunku wprowadzania równą $Q_{SP} = Q_{maxd}$, dla obciążenia mocą czynną modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego:
  - P_{max} , przez czas co najmniej 30 minut;
  - P_{B2} z przedziału 30-50% P_{max} , przez czas co najmniej 30 minut;
  - P_{min} , przez czas co najmniej 60 minut;
- b) w kierunku poboru równą $Q_{SP} = Q_{maxp}$, dla obciążenia mocą czynną modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego:
  - P_{max} , przez czas co najmniej 30 minut;
  - P_{B2} z przedziału 30-50% P_{max} , przez czas co najmniej 30 minut;
  - P_{min} , przez czas co najmniej 60 minut.

Uwaga 1: w przypadku modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego pracujących w trybie priorytetu Q może być konieczne obniżenie wartości zadanej mocy biernej w celu uwzględnienia wyższych poziomów mocy czynnej. Spowoduje to również uzyskaniem maksymalnej mocy biernej na danym poziomie mocy czynnej.

Uwaga 2: próby dla poszczególnych przedziałów obciążeń należy prowadzić przy takich warunkach środowiskowych, które zapewnią utrzymanie mocy obciążenia bez wprowadzania dodatkowych ograniczeń w generacji mocy czynnej lub wprowadzone ograniczenia nie spowodują wyłączenia części modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego.

Przebieg testu należy udokumentować i przedstawić w sprawozdaniu w postaci wykresów poszczególnych zmierzonych wielkości w czasie, a także na bazie zarejestrowanych wartości

netto mocy czynnej i biernej sporządzić rzeczywisty profil $P - Q/P_{max}$ i przedstawić go w formie graficznej oraz w wybranych punktach w postaci tabelarycznej.

10. Kryteria oceny testu zgodności modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego

Przedmiotowy test zgodności uznaje się za pozytywny zgodnie z:

1. Kryteriami określonymi w ramach przepisu art. 72 ust. 2 lit. c) NC HVDC, tj. gdy spełnione są następujące kryteria:
  - a) moduł parku energii z podłączeniem prądu stałego pracuje przez okres nie krótszy niż wymagany czas trwania przy generacji maksymalnej mocy biernej, zarówno pod względem wyprzedzania (poboru), jak i opóźniania (generacji), dla każdego przedziału obciążenia mocą czynną;
  - b) zdolność modułu parku energii z podłączeniem prądu stałego do zmiany dowolnej wartości docelowej mocy biernej w uzgodnionym lub postanowionym zakresie mocy biernej została wykazana;
  - c) nie zostaje podjęte działanie ochronne (np. zadziałanie EAZ) w granicach eksploatacyjnych określonych przez wykres potencjału mocy biernej (profil $U - Q/P_{max}$);
  - d) dokładność utrzymywania zadanej wartości mocy biernej mieści się w granicach $\Delta Q \leq \pm 5\% Q_{max}$ (maksymalnie $\Delta Q \leq \pm 5 \text{ MVar}$).
2. Szczegółowymi kryteriami określonymi przez Właściwego OS w ramach programu szczegółowego w tym, gdy wyznaczony profil $P - Q/P_{max}$ jest zgodny z wymaganym.